

AMERIKA KINO ISHLAB CHIQUARISH KOMPANIYASI

Temirova Sarbina-Bonu

Mirsoliyeva Durdona

O'zbekiston Davlat San'at va Madaniyat Instituti

Farg'ona mintaqaviy filiali Qo'g'irchoq teatr aktyorligi

4-bosqich talabasi

Annotatsiya: Butun dunyoga ma'lum va mashhur bo'lgan, butun jahon tan olgan Amerika kino ishlab chiqarish kompaniyasi, yani, o'sha barchamizga tanish bo'lgan Walt Disney Pictures filmlari va multfilmlarini barchamiz yaxshi bilamiz va sevib tomosha qilamiz. Biroq uning tarixi, paydo bo'lishi haqida juda ham kam sonli insonlar ma'lumotga ega. Quyida aynan shu kompaniyaning tarixi, paydo bo'lishi va hozirgi kuni haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: studiyasi, kompaniyasi, badiiy, filmlar, muvaffaqiyat, moliyaviy, animatsion, birinchi, metrajli, daromad, qisqa, umr, mavsum, bo'limi, manbai, qator, sazovor, tematik, dunyo, prizidenti, spektakl, jonli, moslashuvchan, kurash, potentsial.

Walt Disney Pictures — Amerika kino ishlab chiqarish kompaniyasi va The Walt Disney Companyga tegishli bo'lgan Disney Entertainment kompaniyasining Walt Disney Studios sho'ba korxonasi. Studiya Walt Disney Studios bo'linmasida jonli-harakatli badiiy filmlarning asosiy prodyuseri bo'lib, Kaliforniyaning Burbank shahridagi Uolt Disney studiyasida joylashgan. Uolt Disney Animation Studios va Pixar Animation Studios tomonidan ishlab chiqarilgan animatsion filmlar ham studiya bayrog'i ostida chiqariladi. Walt Disney Studios kinofilmlari Walt Disney Pictures tomonidan ishlab chiqarilgan filmlarni tarqatadi va sotadi.

Disney 1950-yillarda jonli filmlar ishlab chiqarishni boshladi. Jonli filmlar bo'limi 1981 yilda Disney o'zining butun studiya bo'linmasini qayta tashkil qilganda Walt Disney Picturesga aylandi; xususiyati animatsiya bo'linmasidan ajratish va Touchstone Pictures keyingi yaratish o'z ichiga olgan. O'sha o'n yillikning oxirida, Touchstone kompaniyasining chiqishi bilan birgalikda, Walt Disney Pictures Disneyni Gollivudning yirik kinostudiyalaridan biriga ko'tardi.

Walt Disney Pictures hozirda Walt Disney Studios tarkibidagi beshta jonli film studiyalaridan biri, qolganlari 20th Century Studios, Marvel Studios, Lucas film va Searchlight Pictures. "Qirol sher" filmining 2019-yilgi remeyki 1,6 milliard dollar bilan studiyaning dunyodagi eng yuqori daromad keltirgan filmi bo'ldi va "Karib dengizi qaroqchilari" studiyaning eng muvaffaqiyatli film seriyasi bo'lib, beshta film butun dunyo bo'ylab jami 4,5 milliard dollardan ortiq daromad keltirgan.

Shuningdek qarang: Uolt Disney kompaniyasi § Tarix

Studiyaning salafi (va zamonaviy Uolt Disney kompaniyasi) 1923 yilda rejissyor Uolt Disney va uning biznes sherigi va ukasi Roy tomonidan Disney Brothers multfilm studiyasi sifatida tashkil etilgan.

Mikki Mausning yaratilishi va undan keyingi qisqa metrajli filmlar va mahsulotlar 1926 yilda Hyperion studiyasida The Walt Disney Studio deb o'zgartirilgan studiyaga daromad keltirdi. [5] 1929 yilda u yana Walt Disney Productions deb o'zgartirildi. Studiyaning muvaffaqiyati 1930-yillarda davom etdi va 1937-yilda birinchi to'liq metrajli "Qor oq va yetti mitti" animatsion filmining chiqishi bilan yakunlandi va bu katta moliyaviy muvaffaqiyatga aylandi. Snow White filmidan tushgan daromad bilan Uolt Kaliforniyaning Burbank shahridagi uchinchi studiyaga ko'chib o'tdi.

1940-yillarda Disney to'liq metrajli jonli janrli filmlar bilan tajriba o'tkaza boshladi, "Istamas ajdaho" (1941) va "Janub qo'shig'i" (1946) kabi gibril jonli animatsion filmlarni taqdim etdi. [8] O'sha o'n yil ichida studiya "Haqiqiy hayot sarguzashtlari" seriyasining birinchisi bo'lgan "Seal Island" (1948) ning chiqishi bilan tabiat haqidagi hujjatli filmlar ishlab chiqarishni boshladi va keyinchalik "Eng yaxshi jonli harakatli qisqa metrajli film" nominatsiyasida Akademiya mukofoti sovrindori bo'ldi.

Walt Disney Productions o'zining birinchi to'liq jonli filmini 1950-yilda "Treasure Island" filmining chiqarilishi bilan suratga oldi. 1953 yilga kelib, kompaniya RKO Radio Pictures va United Artists kabi uchinchi tomon distribyutorlari bilan shartnomalarini tugatdi va o'zlarining Buena Vista Distribution distribyutorlik kompaniyasini tuzdilar. 1950-yillarga kelib kompaniya L. Frank Baumning ishiga bo'lgan huquqlarni sotib oldi.

1980-2000 yillar

Uolt Disney Productionsning jonli filmlar bo'limi 1983 yil 1 aprelda film mavzularini diversifikatsiya qilish va ularning filmlari uchun tomoshabinlarni kengaytirish uchun Walt Disney Pictures sifatida tashkil etilgan. 1983-yil aprel oyida Richard Berger Disney bosh direktori Ron V. Miller tomonidan kino prezidenti sifatida ishga qabul qilindi. Touchstone Films 1984 yil fevral oyida Miller tomonidan studiyaning PG-13 va R-reytingli filmlari uchun yorliq sifatida boshlangan, Disneyning yillik 6 dan 8 gacha filmlar yorlig'i ostida chiqarilishi kutilayotgan yarmi. O'sha yili Disney kompaniyasining yangi bosh direktori Maykl Eysner Bergerni ishdan bo'shatib, uning o'rniga Paramount Pictures kinofilmlari direktori Jeffri Katzenbergni egalladi. Touchstone va Hollywood Pictures mos ravishda 1984-yil 15-fevral va 1989-yil 1-fevralda ushbu bo'lim doirasida tashkil etilgan.

Touchstone Films banneridan Disneyning o'sha paytdagi yangi bosh

direktori Maykl Eysner 1984–1985 yillardagi televizion mavsumda qisqa umr ko‘rgan western, Wildside bilan foydalangan . Keyingi mavsumda Touchstone "Oltin qizlar" filmida xit yaratdi .

Devid Xoberman 1988-yil aprel oyida Walt Disney Pictures prodyuserlik bo‘yicha prezident lavozimiga ko‘tarildi. 1994-yil aprelida Hoberman Walt Disney Studios kinofilmlar ishlab chiqarish bo‘yicha prezident lavozimiga ko‘tarildi va Devid Vogel Walt Disney Pictures prezidenti etib tayinlandi. Keyingi yili, ammo Xoberman kompaniyadan iste'foga chiqdi va o'rniga Disney va uning yangi tashkil etilgan ishlab chiqarish kompaniyasi Mandeville Films bilan ishlab chiqarish shartnomasini boshladi . Walt Disney Pictures-dan tashqari, Vogel 1997 yilda Hollywood Pictures- ga bosh lavozimni qo'shdi, Donald De Line esa Touchstone rahbari sifatida qoldi. Keyin Vogel 1998 yilda Walt Disney Pictures, Touchstone va Gollivud yorliqlari doirasidagi barcha jonli spektakl ishlab chiqarishni nazorat qiluvchi yangi tashkil etilgan bo'linma Buena Vista Motion Pictures Group rahbari lavozimiga ko'tarildi. Ushbu harakat Uolt Disney Studios rahbari Jo Rot tomonidan studiyaning kino ishlab chiqarish hajmini qisqartirish va mustahkamlash maqsadida uyushtirilgan . Qayta qurish natijasida De Layn iste'foga chiqdi.

O'sha yili Nina Jeykobson Buena Vista Motion Pictures guruhining jonli filmlar ishlab chiqarish bo'yicha ijrochi vitse-prezidenti bo'ldi. Jeykobson bu nom ostida 1999-yilning mayigacha, Vogel kompaniyadan iste'foga chiqqaniga qadar qoldi va Jeykobson Rot tomonidan ishlab chiqarish prezidenti lavozimiga tayinlandi. Jeykobson o‘z faoliyati davomida Walt Disney Pictures’da “ Karib dengizi qaroqchilari ” , “Narniya xronikalari ”, “ Terabitiyaga ko‘prik” , “ Milliy xazinalar ”, “ Titanlarni eslab ” va “Malika kundaliklari” kabi filmlar ishlab chiqarishni boshqargan va tashkil etish uchun javobgardir Jerry Bruckheimer Films bilan birinchi qarash . 2006 yilda Jeykobson studiya rahbari Dik Kuk tomonidan ishdan bo'shatildi va uning o'rniga marketing bo'limi boshlig'i Oren Aviv tayinlandi.

Disney tematik parki diqqatga sazovor joylariga asoslangan ikkita filmdan so'ng, Walt Disney Pictures uni "Qishloq ayiqlari" (2002) va " Arvohlar uyi va Karib dengizi qaroqchilari" filmlaridan boshlanadigan qator filmlar manbai sifatida tanladi : Qora marvaridning la'nati (ikkalasi ham 2003). Oxirgi film - PG-13 reytingini olgan studiya tomonidan ishlab chiqarilgan birinchi film - 2003 yildan 2017 yilgacha butun dunyo bo'ylab 5,4 milliard dollardan ko'proq daromad olgan franchayzing bilan to'rtta davomli film seriyasini boshladi. 2010-yil 12-yanvarda Aviv studiyaning jonli spektakl ishlab chiqarish bo‘yicha prezidenti lavozimini tark etdi.

2010-yillar - hozirgi kungacha

2010 yil yanvar oyida Shon Beyli Aviv o'rniga studiyaning jonli spektakl ishlab chiqarish bo'yicha prezidenti etib tayinlandi. Beyli studiya uchun "Tron: Legacy" filmini ishlab chiqargan va o'sha yilning oxirida chiqarilgan. Beyli rahbarligida va

Disney kompaniyasining o'sha paytdagi bosh direktori Bob Iger va keyinchalik studiya raisi Alan Xorning ko'magida Uolt Disney Pictures chodirli film strategiyasini amalga oshirdi, unga original va moslashuvchan katta byudjetli chodirli filmlarning kengaytirilgan jadvali kiradi. 2011-yildan boshlab, studiya o'zining ishlab chiqarish logotipidagi brendingni soddalashtirdi va shunchaki "Disney" ga kredit berdi . Bir vaqtning o'zida Disney "Karib dengizi qaroqchilari" seriyasidan tashqarida PG-13 chodirli filmlari bilan kurash olib bordi , Jon Karter (2012) va "Yolg'iz qo'riqchi" (2013) kabi filmlar katta kassa bombalariga aylandi . Biroq, studiya o'zlarining animatsion filmlari bilan bog'liq bo'lgan jonli-fantastik moslashuvlar bilan alohida muvaffaqiyatga erishdi , bu "Alisa mo'jizalar mamlakatida " (2010) ning tijorat muvaffaqiyati bilan boshlangan , bu studiya tarixidagi ikkinchi milliard dollarlik film bo'ldi. Maleficent (2014) va Zolushkaning davomiy muvaffaqiyati bilan(2015), studiya ushbu fantaziya moslashuvlarida potentsialni ko'rdi va shunga o'xshash filmlar tendentsiyasini namoyish etdi , undan keyin The Jungle Book (2016) va Beauty and the Beast (2017) filmlari paydo bo'ldi. 2016 yilning iyuliga kelib, Disney mavjud moslashuvlar, kelib chiqish hikoyalari va prekvellarning davomlaridan iborat o'n sakkizga yaqin filmni ishlab chiqishni e'lon qildi. Garchi Walt Disney Pictures 2010-yillar davomida bir nechta muvaffaqiyatli kichik byudjetli janrdagi filmlarni suratga olgan bo'lsa ham, masalan, The Muppets (2011), Saving Mr. Banks (2013) va Into the Woods(2014), studiya o'zining ishlab chiqarish modelini butunlay chodirli filmlarga o'tkazdi, chunki ular kichik janrdagi filmlarning aksariyati teatr bozorida moliyaviy jihatdan barqaror bo'lib borayotganini aniqladilar.2017 yilda The Walt Disney Company o'zining striming xizmati platformasini yaratishini e'lon qildi . Disney+ nomi bilan ma'lum bo'lgan yangi xizmat kompaniyaning keng ko'lamli kino va televizion ishlab chiqarish studiyalari, jumladan Walt Disney Pictures tomonidan yaratilgan original dasturlarni o'z ichiga oladi. Ushbu yangi tarqatish platformasining bir qismi sifatida Beyli va Xorn Walt Disney Pictures studiyasi bir necha yil avval teatr ko'rgazmalari bozori uchun ishlab chiqarishni to'xtatgan kichikroq byudjetli janrdagi filmlarni ishlab chiqishni yangilashini tasdiqladi. 2018-yilda to'qqizta film ishlab chiqarishda yoki xizmat uchun ishlab chiqilayotgani e'lon qilindi. Ushbu filmlar 20 milliondan 60 million dollargacha byudjetga tushadi.Kino studiyasi har yili faqat Disney+ uchun 3–4 ta film ishlab chiqarishi kutilmoqda. Disney+ 2019-yil 12-noyabrda AQSh, Kanada va Niderlandiyada sotuvga chiqarildi va keyinchalik xalqaro kengayishlar ham amalga oshirildi. Xizmat ishga tushirilgandan so'ng dastlabki ikki oy ichida Walt Disney Pictures faqat Disney+ uchun uchta filmni (Xonim va Tramp , Noelle va Togo) chiqardi .

2020-yil 12-mart kuni Fox Family prezidenti Vanessa Morrison Disney va 20th Century Studios uchun jonli efirni ishlab chiqish va oqimli kontentni ishlab chiqarish

bo'yicha prezident etib tayinlandi va bevosita Beyliga hisobot beradi. O'sha kuni Filipp Steuer va Randi Xiller ham studiyaning jismoniy, post-prodyuserlik va VFX prezidenti va kasting bo'yicha ijrochi vitse-prezident etib tayinlandilar - bu ikkala Walt Disney Pictures va 20th Century Studios uchun bu funktsiyalarni nazorat qilishdi. 2023 yilda Walt Disney Pictures o'zining yuz yillik yubileyini Walt Disney Animation Studios va ularning korporativ bosh kompaniyasi bilan birga nishonladi.

O'sha yili bu tasdiqlandi Indiana Jons va "Taqdir terish" filmi studiyaning Lucasfilm bilan hamkorlikdagi birinchi rasmiy ishi bo'ladi. Asosiy rahbarlar: Rojer Iger bosh direktori, Kevin Lansberri CFO, Sonia Coleman SVP HR, J Young SVP Growth, Jon Gelke VP Global Operations, Josh D'Amaro Group Executive Parkes, Jeyms Pitaro Group Executive ESPN, Gerard Devan Group Executive APAC, Stefani Gruber guruhi ijrochi televideniesi, Kristofer Greavu savdo bo'yicha vitse-prezidenti.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sahna ma'naviyati (SH. Rizayev)
2. Sahna nutqi (U. Boltaboyeva)
3. Qo'g'irchoq teatr tarixi (M. Qodirov, S. Qodirova)
4. Qo'g'irchoq boshqarish asoslari (D.D.Abdullayev, L.D.Usmanova)

Foydalanilgan web-saytlar:

1. Tafakkur.net sayti
2. Ziyouz.com sayti
3. Qomus.info sayti
4. Saviya.uz sayti
5. Shosh.uz sayti
6. Vikipediya
7. Yoair.com sayti